

**DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ ANT KOPĖČIŲ, SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA NR. SD-24**

I. BENDROJI DALIS

1. Darbai 1,3 m ar didesniame aukštyje nuo perdenginio arba žemės paviršiaus priskiriami darbams, atliekamiems aukštyje.
2. Dirbti aukštyje gali ne jaunesni kaip 18 metų asmenys, nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą, išklausę įvadinį ir darbo vietoje instruktavimus.
3. Darbuotojai, kurie dirba aukštyje arba kurių darbai susiję su pasikėlimu į aukštį, privalo periodiškai tikrintis sveikatą kartą per dvejus metus.
4. Darbuotojai privalo laikytis VU darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo sveikatą ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos, pavojingų darbų vadovo reikalavimus.
5. Draudžiama dirbti neblaiviams ar apsvaigusiems nuo narkotikų, toksinių medžiagų, nesveikuojant.
6. Darbuotojai turi atlikti tik paskirtą darbą.
7. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiajam suteikti pirmąją pagalbą. Reikalui esant, iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel. 112.
8. Apie įvykį nedelsiant pranešti darbo vadovui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių darbuotojų gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, kurie įforminami aktu.
9. Darbuotojai privalo tinkamai naudoti kolektyvines ir asmenines apsaugos priemonės, dirbti su tvarkingais darbo drabužiais.
10. Darbuotojams, dirbantiems ant kopėčių, pažeidusiems šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

11. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai, veikiantys ant kopėčių dirbančius darbuotojus:
 - 11.1. Yra pavojus kristi iš aukštai.
 - 11.2. Netvarkinga darbo vieta, netvarkingos kopėčios gali sukelti traumas.
 - 11.3. Netvarkingi darbo įrankiai ir priemonės, susidarius tam tikroms aplinkybėms, gali sukelti traumas.
 - 11.4. Traumas gali sukelti nesinaudojimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis.
 - 11.5. Yra pavojus nukristi nuo kopėčių, jei jos pastatytos nesilaikant saugos darbe reikalavimų – prie langų, durų, kurias atveriant kopėčios gali būti nustumtos.

11.6. Nepalankios meteorologinės sąlygos dirbant lauke gali pakenkti organizmui.

III. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIA

12. Apsirengti darbo drabužiais, tvarkingai juos susisagstyti, kad nesiplaikstyty skvernai.
13. Pasiimti į darbo vietą asmenines apsaugos priemones. Patikrinti, ar jos tvarkingos. Apsauginiai šalmai, diržai turi būti išbandyti. Ant jų neturi būti įtrūkimų ar deformacijos.
14. Atidžiai apžiūrėti darbo vietą, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.
15. Patikrinti, ar tvarkingi įrankiai numatytam darbui atlikti.
16. Patikrinti, ar kopėčios tvirtos, ar jos nepaslys, ar atsitiktinai nepajudės iš vietos.
17. Pasirūpinti, kad būtų pakankamai vietos visiškai išskleisti kopėčias.
18. Patikrinti, ar neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, ar nėra kliūčių, uždengtos ir aptvertos angos, duobės, šachtos, vizualiai patikrinti, ar pakankamas apšvietimas.
19. Apžiūrint kopėčias būtina atkreipti dėmesį į medienos būklę. Medinių kopėčių briaunose ir pakopose leistini tik išilginiai ne ilgesni kaip 100 mm ir ne gilesni kaip 5 mm įskilimai. Jeigu yra skersinių įlūžimų, kopėčiomis naudotis draudžiama.
20. Apžiūrėti apatinius kopėčių galus. Susidėvėjusius guminius antgalius pakeisti naujais, o atšipusias smeiges išgaląsti.
21. Pastebėjus kokius nors trūkumus, darbo ne pradėti tol, kol jie nebus pašalinti.

IV. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI DARBO METU

22. Darbo metu leidžiama naudoti tik techniškai tvarkingas kopėčias.
23. Prieš naudojimą ir naudojimo metu kopėčios turi būti tikrinamos gamintojo dokumentuose nurodyta tvarka.
24. Jeigu kopėčios statomos ant grunto, jų apatiniai galai turi turėti aštirus plieninius antgalius, o jei statomos ant grindų, asfalto – turi turėti guminius antgalius.
25. Atliekantieji darbus ant kopėčių privalo turėti darbinį krepšį rankiniams įrankiams, veržlėms, elektrodams ir kt. nešioti.
26. Daiktus, reikalingus ant kopėčių dirbantiems žmonėms, reikia ne mėtyti, o kelti į viršų, pririšus prie virvės vidurio. Kad keliami daiktai nesiūbuotų, antrą virvės galą turi laikyti apačioje stovintis darbuotojas.
27. Atliekant darbus lauke lijudros, tiršto rūko, perkūnijos metu, pučiant 6 balų ir stipresniam vėjui, lyjant ar sningant, dirbti ant kopėčių draudžiama.
28. Nedirbti, jei darbo vieta nepakankamai apšviesta.
29. Žiemos metu darbo vietoje perėjimuose nuvalyti sniegą, ledą, pabarstyti smėliu.
30. Pastatytas kopėčias reikia viršuje dviejose vietose pririšti prie nejudamos konstrukcijos.
31. Jeigu negalima patikimai pritvirtinti kopėčių viršaus, taip pat dirbant toje vietoje, kur dažnai vaikšto žmonės, reikia, kad kopėčias prilaikytų kitas darbuotojas.
32. Jeigu kopėčias reikia remti į duris, jas būtina užrakinti. Jeigu to padaryti negalima, kopėčias turi laikyti kitas darbuotojas.
33. Ilgas kopėčias, kurios po dirbančiojo kojomis linksta, siūbuoja, reikia per vidurį sutvirtinti kitomis trumpesnėmis kopėčiomis arba lenta.
34. Aukštesnės kaip 1,3 m kopėčių aikštelės turi turėti aptvėrimus.
35. Perstumiamos kopėčios su ratukais turi turėti ratukų blokavimo (stabdymo) mechanizmą.
36. Išskečiamos kopėčios turi turėti blokavimo įrenginį, neleidžiantį joms išsiskėsti.

37. Atliekant darbus ant paaukštinių arba kopėčių, draudžiama apkrauti jas svoriu, didesniu už jų keliamąją galią.

38. Draudžiama lankstytis ant kopėčių, nes taip kyla rizika nukristi.

V. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

39. Lūžus arba darbo metu neleistinai įtrūkus kuriai nors kopėčių konstrukcijos daliai, darbus reikia nedelsiant nutraukti ir apie tai pranešti darbo vadovui.

40. Pablogėjus sveikatai, dirbant lauke, pablogėjus meteorologinėms sąlygoms – žr. p. 29, dėl ko gali įvykti avarija ar nelaimingas atsitikimas arba kilti kitų pavojų darbuotojų sveikatai, reikia nutraukti darbą, išeiti iš pavojingos zonos ir nedelsiant apie tai pranešti tiesioginiam darbų vadovui.

41. Įvykus avarijai, pirmiausia reikia imtis priemonių žmonių gelbėjimui. Esant pavojui, pasitraukti iš pavojingos zonos ir pasirūpinti, kad kiti, ten dirbantys, pasišalintų. Informuoti darbo vadovą. Iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo avarijos metu, jei tai nekelia pavojaus žmonių gyvybei.

41. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

42. Surinkti gamybines atliekas, nuvalyti ir sutvarkyti darbo vietą.

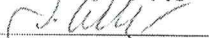
43. Sudėti įrankius, visus medžiagų likučius.

44. Naudotas saugos priemones sutvarkyti ir padėti į joms skirtą vietą.

45. Nusirengti darbo drabužius, nusiprausti.

46. Apie pastebėtus įvairius trūkumus ar gedimus pranešti darbo vadovui.

SUDERINTA
VU darbuotojų įgaliotas asmuo

(parašas)

Irena Cikanavičienė

2016-01-15

SUDERINTA
Darbuotojų saugos vyriausiasis specialistas

(parašas)

Viktoras Sokolovas

2016-01-15

Antanas Andrikys, tel. (8 5) 219 3022, el. p. antanas.andrikys@cr.vu.lt

